

Тема 1.2 (Самостійне заняття)

Військовослужбовці та стосунки між ними. Військова дисципліна.

Військова дисципліна, її суть і значення Час - 4 год.

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА МЕТА:

1. Ознайомитися з вимогами по дотриманню військової дисципліни у підрозділах.
2. Вивчити обов'язки військовослужбовця щодо дотримання військової дисципліни.
3. Розглянути заохочення та стягнення, які застосовуються до солдат
4. Виховувати дисциплінованість, повагу до командирів, любов до ЗСУ.

УЧБОВІ ПИТАННЯ:

1. Військова дисципліна, її сутність та значення.
2. Обов'язки військовослужбовця щодо дотримання військової дисципліни.
3. Заохочення та стягнення, які застосовуються до солдат

Місце: клас

Матеріальне забезпечення: плакати зі статутів ЗСУ.

Керівництва: Загальновійськові статuti ЗСУ, статут внутрішньої служби

Військова дисципліна, її сутність та значення. Загальні положення.

Військова дисципліна - це бездоганне і неухильне додержання всіма військовослужбовцями порядку і правил, встановлених військовими статутами та іншим законодавством України.

Військова дисципліна ґрунтується на усвідомленні військовослужбовцями свого військового обов'язку, відповідальності за захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, на їх вірності Військовій присязі.

Військова дисципліна досягається шляхом:

- виховання високих бойових і морально-психологічних якостей військовослужбовців на національно-історичних традиціях українського народу та традиціях Збройних Сил України, патріотизму, свідомого ставлення до виконання військового обов'язку, вірності Військовій присязі;
- особистої відповідальності кожного військовослужбовця за дотримання Військової присяги, виконання своїх обов'язків, вимог військових статутів;
- формування правової культури військовослужбовців;

- умілого поєднання повсякденної вимогливості командирів і начальників (далі — командири) до підлеглих без приниження їх особистої гідності, з дотриманням прав і свобод, постійної турботи про них та правильного застосування засобів переконання, примусу й громадського впливу колективу;

- зразкового виконання командирами військового обов'язку, їх справедливого ставлення до підлеглих;

- підтримання у військових об'єднаннях, з'єднаннях, частинах (підрозділах), закладах та установах необхідних матеріально-побутових умов, статутного порядку;

- своєчасного і повного постачання військовослужбовців встановленими видами забезпечення;

- чіткої організації і повного залучення особового складу до бойового навчання.

Військова дисципліна зобов'язує, кожного військовослужбовця:

- додержуватися Конституції та законів України, Військової присяги, неухильно виконувати вимоги військових статутів, накази командирів;

- бути пильним, зберігати державну та військову таємницю;

- додержуватися визначених військовими статутами правил взаємовідносин між військовослужбовцями, зміцнювати військове товариство;

- виявляти повагу до командирів і один до одного, бути ввічливими і додержуватися військового етикету;

- поводитися з гідністю й честю, не допускати самому і стримувати інших від негідних вчинків.

Обов'язки військовослужбовця щодо дотримання військової дисципліни.

На початку другого навчального питання викладач роз'яснює, що дотримання військової дисципліни обов'язкове для військовослужбовця в бою і в повсякденному житті, в строю і поза ним, в розташуванні військової частини і поза нею.

Військова дисципліна зобов'язує, кожного військовослужбовця:

– додержуватися Конституції та законів України, Військової присяги, неухильно виконувати вимоги військових статутів, накази командирів;

– бути пильним, зберігати державну та військову таємницю;

– додержуватися визначених військовими статутами правил взаємовідносин між військовослужбовцями, зміцнювати військове товариство;

– виявляти повагу до командирів і один до одного, бути ввічливими і додержуватися військового етикету;

– поводитися з гідністю й честю, не допускати самому і стримувати інших від негідних вчинків.

Оголосити навчасним, що цю статтю потрібно на самостійній підготовці записати у робочі зошити.

Заохочення, які застосовуються до рядових (матросів), сержантів (старшин).

До рядових (матросів), сержантів (старшин) застосовуються такі заохочення:

- а) оголошення подяки;
- б) зняття раніше накладеного дисциплінарного стягнення;
- в) надання одного додаткового звільнення з розташування військової частини чи корабля на берег поза чергою військовослужбовцям строкової служби;
- г) надання додаткової відпустки військовослужбовцям строкової служби строком до 5 днів;
- д) повідомлення батьків або колективу за місцем роботи чи навчання військовослужбовця до його призову на службу про зразкове виконання ним військового обов'язку та про отриманні заохочення;
- е) нагородження грамотою, цінним подарунком або грошовою премією;
- є) нагородження військовослужбовця його фотокарткою, знятою біля розгорнутого Бойового Прапора військової частини;
- ж) присвоєння військового звання старший солдат (старший матрос);
- з) присвоєння сержантам (старшинам) строкової служби, які звільняються в запас, чергового військового звання, вищого на один ступінь за військове звання, передбачене штатною посадою, яку обіймав сержант чи старшина під час звільнення в запас, до старшини, головного корабельного старшини включно;
- й) занесення прізвища військовослужбовця до Книги пошани військової частини (корабля) (додаток 1 до цього Статуту);
- і) нагородження заохочувальними відзнаками Міністра оборони України.

Права командирів взводу, відділення щодо застосування заохочень до підлеглих рядових (матросів), сержантів (старшин).

Заохочення є важливим засобом виховання військовослужбовців і зміцнення військової дисципліни.

Кожний командир у межах прав, наданих йому цим Статутом, зобов'язаний заохочувати підлеглих військовослужбовців **за старанність, розумну ініціативу та сумлінне виконання службових обов'язків.**

У разі коли командир вважає, що наданих йому прав недостатньо для заохочення військовослужбовців, які відзначилися, він може клопотати про заохочення перед старшим командиром.

Заохочення має бути заслуженим. За одну і ту ж заслугу військовослужбовцеві може бути оголошено лише одне заохочення. Під час визначення виду заохочення враховують характер заслуг військовослужбовця та його ставлення до служби за попередній час.

Командир відділення та заступник командира взводу мають право:

а) оголошувати подяку;

б) знімати дисциплінарні стягнення, накладені ними раніше.

Старшина роти (команди), командир взводу (групи) і командир роти мають право:

а) оголошувати подяку;

б) знімати дисциплінарні стягнення, накладені ними раніше;

в) надавати одне додаткове звільнення з розташування військової частини чи корабля на берег поза чергою.

Оголосити навчасним, що ці статті потрібно на самостійній підготовці записати у робочі зошити.

Порядок застосування заохочень.

Військовослужбовець, що має дисциплінарні стягнення, заохочується шляхом зняття накладеного раніше стягнення. Право знімати дисциплінарні стягнення належить тому командирові, який їх накладав, та його прямим начальникам. Одноразово військовослужбовцю може бути знято лише одне дисциплінарне стягнення.

Дисциплінарні стягнення — позбавлення військового звання, пониження у військовому званні (у посаді) — можуть бути зняті із старших солдатів, старших матросів, сержантів, старшин не раніше ніж через 6 місяців, а з прапорщиків, мічманів та офіцерів — через рік з дня накладення стягнення.

Командир має право зняти дисциплінарне стягнення тільки після того, як воно відіграло виховну роль і військовослужбовець змінив своє ставлення до виконання військового обов'язку.

Дисциплінарне стягнення — посадове пониження — може бути знято без поновлення військовослужбовця на попередній посаді.

Заохочення оголошуються на зборах (нарадах), перед строем або військовослужбовцю особисто.

Вважається, що військовослужбовець не має дисциплінарних стягнень після їх зняття відповідним командиром.

Оголошення подяки застосовується до окремого військовослужбовця, а також до всього особового складу підрозділу, військової частини.

Надання одного додаткового звільнення з розташування військової частини чи корабля на берег поза чергою застосовується до військовослужбовців строкової служби та курсантів військово-навчальних закладів у дні та години, встановлені для цього командиром військової частини.

Додаткова відпустка як заохочення для військовослужбовців строкової служби (за винятком курсантів військово-навчальних закладів) надається за високі показники в бойовій підготовці, зразкову військову дисципліну, пильність та відмінну службу, вмілу експлуатацію озброєння, бойової техніки й оголошується наказом по військовій частині.

Додаткова відпустка надається, як правило, разом з основною відпусткою військовослужбовця, а у разі використання основної відпустки додаткова надається протягом місяця з дня оголошення заохочення.

Повідомлення батьків або колективу за місцем роботи чи навчання військовослужбовця до його призову на службу про зразкове виконання ним військового обов'язку та про одержані заохочення застосовується до військовослужбовців строкової служби.

Нагородження грамотою, цінним подарунком або грошовою премією застосовується до всіх військово службовців.

Нагородження військовослужбовця його фотокарткою, знятою біля розгорнутого Бойового Прапора військової частини, застосовується до військовослужбовців строкової служби. Військовослужбовця фотографують у парадній формі одягу в головному уборі, зі зброєю.

Військове звання старший солдат (старший матрос), чергове військове звання достроково присвоюють військовослужбовцям, які виявили високі бойові та моральні якості під час захисту Вітчизни, бойового чергування, досягли високих показників у бойовій підготовці, зміцненні військової дисципліни, оволодінні бойовою технікою та зразково виконують свій військовий обов'язок.

Занесення прізвища військовослужбовця до Книги пошани військової частини (корабля) застосовується до всіх військовослужбовців, які досягли, високих показників у бойовій підготовці, виявили бездоганну дисциплінованість і особливо відзначилися під час виконання військового обов'язку.

Під час оголошення цього заохочення військовослужбовцеві вручають грамоту, підписану командиром військової частини (корабля), а про занесення прізвища військовослужбовця строкової служби до Книги пошани військової частини (корабля) повідомляють батьків або колектив за місцем його попередньої роботи (навчання).

Заохочувальними відзнаками Міністра оборони України нагороджуються військовослужбовці за бездоганну службу та видатні заслуги перед Збройними Силами України.

Іменною холодною та вогнепальною зброєю нагороджує Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України. Це — почесна нагорода для офіцерів, генералів та адміралів за їх подвиги та заслуги перед державою і Збройними Силами України.